

je trajalo samo tri leta, ker so ga porazili Bolgari. Zopet so se Soluna polastili carigrabski Paleologi, ki so ga prodali Benečanom. Te so pregnali Turki pod Mahmudom II. Še sedaj ima Solun zanimive ostanke iz rimskih časov, zlasti veličasten slavolok Konstantina Velikega. Mesto ima krščanski, turški in judovski del. Grad je baje zgradil cesar Justinijan, makedonski kmečki sin slovanskega rodu. Turške džamije so večinoma nekdanje krščanske cerkve. Solun, domovina svetih bratov Cirila in Metoda, je danes najbolj judovsko mesto evropskega vzhoda, tako da ga nazivljejo „drugi Jeruzalem“ in „mater judovstva“. Seveda, trgovina je sem privabila jude, ki so si z denarjem kupili tudi turško prijateljstvo. Saj je bogati

predalo orožje, in mestni poveljnik je šel prestolonasledniku Konstantinu nasproti ter mu mesto izročil. Dne 8. novembra so Grki zavzeli Solun. Tisti judje, ki so bili prej najgorečnejši Mladoturki, so čez noč postali navdušeni Grki...

Pravi balkanski lev pa je Bolgar, ki je prevzel borbo proti glavni turški moči in Turčijo napadel v njenem osrčju. Krvave bitke, ki so se bile med Odrinom in Carigradom, spadajo med najslavnejše boje novega veka in imajo svoje vrstnice samo v Napoleonovih zmagah in v največjih bitkah rusko-japonske vojske. Ženialno vodstvo poveljnikov je ravnatoko

GRŠKA PEHOTA NA POTI V SOLUN POZDRAVLJA KRALJEVIČA KONSTANTINA.

jud Joas Miques Nasi sultanu Selimu II. z milijonskimi posojili tako pomagal, da ga je ta naredil za vojvoda na Naksu in mu izročil kot suverenu in vojvodu dvanajst cikladskih otokov. Pa ta vojvodina ni dolgo trajala, kajti že Selimov naslednik Murad II. je l. 1574. celo vojvodino konfisciral.

Ko se je bližala grška armada, ni nihče mislil na brambo mesta. Tu se je bila pred štirimi leti začela mladoturška revolucija v framasonskih ložah, podpirana od judovstva, ki je strmoglavila sultana Abdul Hamida. Zato so tudi Mladoturki v Solun poslali odstavljenega sultana na varno. Prvo je bilo, da so starega Abdul Hamida spravili na ladjo in ga prepeljali v Carigrad. Pred mestom je taborila poražena turška armada, a Solunci so se Turkov bolj bali kot Grkov, in so se jih branili v mesto. Utrdba Kara burun se je Grkom vdala, 25.000 izstradanih Turkov je Grkom

občudovanja vredno, kakor nečuvena drznost in požrtvovalnost bolgarskega vojaštva.

Pričakovati je bilo, da se Bolgari ustavijo pred Odrinom in ga oblegajo. To bi jim pa vzelo preveč časa. Zato so Odrin samo obkolili z manjšo silo in iskali velikih bitk na prostem polju, da presenečenega Turka čimprej vržejo proti Bosporu. Saj potem mora prej ali slej Odrin pasti, ker je odrezan od vseh strani. Udarili so na Lozengrad (Kirkkilisé), koder je poveljeval Abdulah paša. Dannadan so se vršili krvavi boji, v katerih so Bolgari manjše turške oddelke pobijali, dokler niso zadeli ob glavno moč Abdulah paše. 60 km je bila dolga vojna črta, v kateri sta si stali nasproti sovražni armadi. Bolgarski general Dimitrijevič je tu Turkom prizadel prvi smrtni udarec.

Zavzetje Lozengrada že na sedmi dan, kar je začela vojska, je s strmenjem napolnilo ves svet. Sam